

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՆԱՄԱՆՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԵՊՆ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ
ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է
ՆՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ
25-ԱՄՅԱԿԻՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԵՊՀ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ
ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է
ՀՀ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ 25-ԱՄՅԱԿԻՆ

Երևան
ԵՊՀ հրատարակչություն
2017

ՀՏԴ 340:06
ԳՄԴ 67
Ե 813

*Հրատարակության և երաշխավորել
ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի խորհուրդը*

Գլխավոր խմբագիր՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գ. Ս. Ղազինյան**

Գլխավոր խմբագրի տեղակալներ՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Մ. Հայկյանց
իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Կ. Ա. Գևորգյան**

Խմբագրակազմ՝

**իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Հ. Գաբուզյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ս. Ա. Դիրանդյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ա. Գ. Վաղարշյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Գ. Բ. Դանիելյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վ.Վ. Ստեփանյան
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վ. Դ. Ավետիսյան
իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Ս. Գ. Մեղրյան**

Ե 813 ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի պրոֆեսորադասախոսական կազմի գիտաժողովի նյութերի ժողովածու/ ԵՊՀ; Գլխ. խմբ.՝ Գ. Ս. Ղազինյան. –Եր., ԵՊՀ, 2017, 534 էջ:

Ժողովածուն ամփոփում է ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետում 2016 թ. դեկտեմբերի 8-ին տեղի ունեցած գիտաժողովի նյութերը՝ նվիրված ՀՀ Սահմանադրությունն ընդունելու 20-ամյակին:

Այն ընդգրկում է իրավունքի գրեթե բոլոր ճյուղերի վերաբերյալ գիտական աշխատանքներ, որոնք աչքի են ընկնում բարձրացված հարցերի արդիանակությամբ, տեսական խոր վերլուծություններով և գործնական նշանակությամբ: Ժողովածուի մեջ տեղ են գտել ինչպես ճանաչված գիտնականների, այնպես էլ երիտասարդ դասախոսների ու ասպիրանտների աշխատանքները: Կարող է օգտակար լինել իրավաբան տեսաբաններին, իրավաստեղծ և իրավակիրառ մարմինների ներկայացուցիչներին, իրավունքի տարբեր հարցերով հետաքրքրվողներին:

ՀՏԴ 340:06
ԳՄԴ 67

ISBN 978-5-8084-2208-7

© ԵՊՀ հրատ., 2017
© Հեղ. խումբ, 2017

**«ՀԱՆՑԱՆՔ» ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ
ԲՆՈՐՈՇՄԱՆ ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԵՐ**

Արա Գաբրույան
*ԵՊՀ քրեական իրավունքի ամբիոնի վարիչ,
իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր*

Հանցանքը¹, պատժի հետ մեկտեղ, քրեական իրավունքի հիմնական հասկացություններից է: Հանցանքի օրենսդրական բնորոշումը կարևոր է քրեական օրենսդրության կառուցման, քրեաիրավական նորմերի ճիշտ ձևակերպման, հանցանքը այլ իրավախախտումներից սահմանազատելու հարցերում:

«Հանցանք» հասկացությունը քրեական օրենսդրության մեջ սահմանվում է դրա հատկանիշների միջոցով: ՀՀ քրեական գործող օրենսգրքում հանցանքը բնորոշվում է որպես մեղավորությամբ կատարված հանրության համար վտանգավոր արարք, որը նախատեսված է քրեական օրենսգրքով (ՀՀ քր. օր.-ի 18 հոդվածի առաջին մաս):

Հանցանքի այս բնորոշումից ակնհայտ է, որ քրեական գործող օրենսգիրքը, մեղավորությունից և հակաիրավականությունից բացի, հանցանքը բնութագրող հատկանիշ է համարում նաև հանրային վտանգավորությունը: Այն, որ հանցանք կարող են համարվել միայն հանրային վտանգավորություն ունեցող արարքները որևէ կասկած չի հարուցում: Սակայն խնդիրն այն է, թե արդյոք հանրային վտանգավորությունը այն հստակ չափանիշն է որով հանցանքը տարբերվում է այլ իրավախախտումներից: Եթե այո, ապա հանցանքի օրենսդրական բնորոշման մեջ տվյալ հատկանիշն ամրագրելը հիմնավորված է:

¹Քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում «հանցագործություն» հասկացության փոխարեն օգտագործվում է «հանցանք» հասկացությունը: Բանն այն է, որ «հանցագործություն» նշանակում է հանցանք կատարել, մինչդեռ օրենքում պետք է տալ ոչ թե հանցանք կատարելու, այլ հանցանքի՝ որպես իրավախախտման տեսակի հասկացությունը: Այսինքն՝ օրենքը տալիս է այն արարքի սահմանումը, որը կատարելը համարվում է հանցագործություն՝ հանցանքի կատարում:

Հանցանքը այլ իրավախախտումներից սահմանազատելու խնդրի հետ կապված իրավաբանական գրականության մեջ տարբեր կարծիքներ են արտահայտվել: Որոշ քրեագետներ գտնում են, որ հանրային վտանգավորությունը հատուկ է միայն հանցանքին: Աննշան խախտումները, որոնք հետապնդվում են վարչական, քաղաքացիաիրավական, կարգապահական կարգով, չեն խախտում հասարակական հարաբերությունների ողջ համակարգը, և այդ պատճառով չեն կարող հանրորեն վտանգավոր համարվել¹: Մակայն ներկայումս քրեագետների գերակշիռ մասն այն կարծիքին է, որ հանրային վտանգավորությունը հատուկ է բոլոր իրավախախտումներին²: Նախ՝ իրավունքի, որպես հասարակական հարաբերությունների կարգավորիչի էությունն այն է, որ կարող է կիրառվել միայն հանրորեն նշանակալից երևույթների նկատմամբ: Որքան էլ այս կամ այն երևույթն առաջին հայացքից աննշան լինի, քանի որ այն արգելվում է օրենքով, ապա որոշակի վտանգ է ներկայացնում հասարակության և պետության համար: Բացի այդ՝ արարքներն իրավախախտում են ճանաչվում այն պատճառով, որ իրենցից որոշակի վտանգ են ներկայացնում և կարող են վնաս պատճառել հասարակական հարաբերություններին: Այդ արարքների համար պատասխանատվություն սահմանելը բխում է դրանք պարսավելու անհրաժեշտությունից: Հնարավոր չէ պատասխանատվություն սահմանել այնպիսի արարքների համար, որոնք իրենցից ոչ մի վտանգ չեն ներկայացնում և պարսավանքի արժանի չեն³:

Հանցանքը և մյուս իրավախախտումները սահմանազատելու խնդրի հետ կապված՝ իրավաբանական գրականության մեջ փորձ է

¹ Տե՛ս օրինակ, **Дурманов Н. Д.** Понятие преступления. М., 1948, էջ 135, **Марцев А. И.** Диалектика и вопросы теории уголовного права. Красноярск, 1990, էջ 30:

² Տե՛ս, օրինակ, **Ляпунов Ю. И.** Общественная опасность деяния как универсальная категория советского уголовного права. М., 1989, **Ковалев М. И.** Понятие преступления в советском уголовном праве. Свердловск, 1987, Комментарий к уголовному кодексу РФ. Общая часть. М., 1996.

³Տե՛ս **Ковалев М. И.**, նշվ. աշխ., էջ 62:

արվել հանրային վտանգավորությունը բաժանել երկու կարգի՝ «հանրային վտանգավորություն» և «հանրային վնասակարություն»: Սակայն այս գաղափարն արդարացիորեն քննադատության է արժանացել այն պատճառաբանությամբ, որ դա բառախաղ է: Անձի, հասարակության կամ պետության շահերը ոտնահարող արարքի էությունը չի փոխվի կախած նրանից՝ թե ինչպես դա կանվանվի՝ «վնասակար», թե «վտանգավոր»¹:

Այլ հարց է, որ հանցանքը այլ իրավախախտումներից տարբերվում է հանրային վտանգավորության աստիճանով: Քրեական օրենսդրության մեջ որպես հանցանք պետք է նախատեսվեն միայն այն արարքները, որոնք օժտված են հանրային վտանգավորության բարձր աստիճանով: Սակայն, սրա հետ կապված անհրաժեշտ է նշել, որ հանրային վտանգավորությունը գնահատողական հասկացություն է²: Հաճախ օրենսդիրը որպես հանցանք կարող է նախատեսել այնպիսի արարքներ, որոնք իրականում բարձր հանրային վտանգավորություն չունեն: Դեռ ավելին, որոշ արարքների համար քրեական պատասխանատվություն նախատեսելը կարող է անցանկալի հետևանքների հանգեցնել: Ասվածի վառ ապացույց է օրինակ՝ անցյալ դարի 20-ական թվականներին ԱՄՆ-ում ընդունված, այսպես կոչված, «չոր» օրենքը, որը հանգեցրեց կազմակերպված հանցավորության ծավալների ընդլայնմանը³: Բացի այդ, հաճախ հանցանքների և մյուս իրավախախտումների միջև տարբերությունն այնքան չնչին է, որ անհնար է խոսել դրանց հանրային վտանգավորության աստիճանի մեջ առկա էական տարբերությունների մասին: Խոսքը հատկապես այն դեպքերի մասին է, երբ հանցանքի և այլ ի-

¹ Տե՛ս **Ляпунов Ю. И.**, նշվ. աշխ., էջ 29:

² Նույն կարծիքին են նաև որոշ ռուս քրեագետներ (տե՛ս, օրինակ, **Векленко С. В.**, Преступление как вид социального конфликта. / Научный вестник Омского юридического института МВД России, 1997, N 1. **Васильев А. М., Мошкин С. В.** Теоретические проблемы современности к пониманию преступления. Теория и практика общественного развития, 2001, N 6):

³ Տե՛ս **Jack S.** Blocker et al. eds. Alcohol and Temperance in Modern History: An International Encyclopedia. – ABC-CLIO, 2003, էջ 23:

րավախախտումների միջև տարբերությունը ոչ թե արարքի օբյեկտիվ, այլ սուբյեկտիվ հատկանիշների մեջ է: Օրինակ՝ պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելը թեկուզև էական վնաս պատճառի, չի կարող հանցանք համարվել, եթե կատարվել է առանց շահադիտական, անձնական այլ շահագրգռվածությունից կամ խմբային շահերից ելնելով: Շատ դեպքերում, եթե նույնիսկ տարբերությունն օբյեկտիվ հատկանիշների մեջ է, միևնույն է այն կարող է աննշան լինել: Օրինակ՝ վարչական իրավախախտում համարվող գողության և հանցանք համարվող գողության միջև տարբերությունն ըստ էության մեկ դրամ է: Որոշ դեպքերում այլ իրավախախտումները, մասնավորապես վարչական զանցանքները և հանցանքները կարող են փոխվել տեղերով (օրինակ՝ մի քանի անգամ այդպես է եղել խուլիգանության հասարակ տեսակի կապակցությամբ): Դրա համար էլ հանրային վտանգավորությունը չի կարող լինել այն հստակ չափանիշը, որով հանցանքը տարբերվում է այլ իրավախախտումներից: Հանցանքը այլ իրավախախտումներից տարբերակող միակ հստակ չափանիշը քրեական օրենքով նախատեսված լինելն է: Կարելի է նույնիսկ ասել, որ քրեական օրենքով նախատեսված լինելը կամ քրեական հակաիրավականությունը հանցագործության օբյեկտիվ հատկանիշն է, որովհետև օրենսդիրն իր սուբյեկտիվ պատկերացումների հիման վրա գնահատելով այս կամ այն արարքի հանրային վտանգավորության աստիճանը, այն նախատեսում է քրեական օրենքում և օբյեկտիվ տեսք տալիս դրան: Քրեական օրենքով նախատեսված լինելը նշանակում է, որ օրենսդիրը արարքի հանրային վտանգավորությունն արդեն իսկ հաշվի առել այն քրեաիրավական դելիկտների շարքին դասելու ժամանակ¹: Ասվածը նշանակում է, որ թեև հանցանքն օժտված է հանրային վտանգավորությամբ, սակայն այն չի կարող դիտվել որպես զուտ հանցանքին բնորոշ հատկանիշ և նախատեսվել դրա օրենդրական բնորոշման մեջ: Դեռ ավելին՝ հանրային վտանգավորությունը որպես հանցանքի օրենսդրա-

¹ См. у Уголовный право России. / Под. ред. А. И. Игнатова, Ю. А. Красикова, т., 1, общая часть. М., 2005, էջ 79:

կան հատկանիշ նախատեսելը այն թյուր տպավորությունն է ստեղծում, թե Բացի քրեական օրենքով նախատեսված լինելուց արարքը պետք է նաև հանրային վտանգավորության որոշակի աստիճան ունենա, ինչը խառնաշփոթ է ստեղծում տարբեր իրավախախտումները սահմանազատելու հարցում: Եթե արարքը նախատեսված է քրեական օրենսգրքով՝ ապա այն հանցագործություն է, եթե նախատեսված է վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքով՝ ուրեմն վարչական իրավախախտում է: Մրա հետ կապված՝ ՀՀ քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում վերացվել է գործող քրեական օրենսգրքում առկա այն դրույթը, համաձայն որի՝ արարքը, որևէ թեև ձևականորեն պարունակում է քրեական օրենսգրքով նախատեսված որևէ արարքի հատկանիշներ, հանցագործություն չի համարվում, քանի որ իր նվազ կարևորության պատճառով էական վնաս չի պատճառում օրենքով պաշտպանվող շահերին: Նման մոտեցումը նույնպես գնահատողական է: Այստեղ մի շարք հարցեր են առաջանում. ինչ է նշանակում նվազ կարևորություն, ում համար է արարքը նվազ կարևոր: Բանն այն է, որ մի դեպքում նույն արարքը տուժողին կարող է էական վնաս չպատճառել, մեկ այլ դեպքում՝ ծանր պայմանների մեջ դնել նրան: Բացի այդ, նման մոտեցման դեպքում ստացվում է, որ քրեական օրենքով նախատեսված արարքը հանցագործություն չէ: Ըստ էության գործող քրեական օրենսգրքի դրույթը թույլ է տալիս իրավակիրառողին իր վրա վերցնելու օրենսդիր մարմնի գործառույթը և քրեական օրենսգրքով նախատեսված հանցանքը համարել ոչ հանցավոր, ինչն անթույլատրելի է և իրավական պետությանը ոչ հարիր: Այլ հարց է, որ կոնկրետ դեպքում՝ գնահատելով կատարված արարքի էությունը, պատճառված ոչ էական վնասը, իրավակիրառողը կարող է քրեական պատասխանատվությունից ազատել հանցանք կատարած անձին, ինչն էլ նախատեսված է քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում:

Վերոգրյալը հիմք ընդունելով ՀՀ քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում «հանցանք» հասկացությունից հանվել է հանրային վտանգավորության մասին նշումը: «Հանցանք» հասկացության մեջ հակաիրավականության հատկանիշին որոշիչ դեր հատկացնելը բնու-

որչ է նաև ժամանակակից իրավական և ժողովրդավարական պետությունների մեծ մասին: Այսպես՝ ԳՖՇ քրեական օրենսգրքի 1 հոդվածի համաձայն՝ «Արարքը պատժելի կարող է լինել միայն այն դեպքում, եթե դրա պատժելիությունը սահմանվել է մինչ այդ արարքը կատարելը գործող օրենքով»¹: Իսպանիայի քրեական օրենսգրքի 10 հոդվածի համաձայն՝ «Հանցանք են համարվում օրենքով պատժվող այն գործողությունները կամ անգործողությունները, որոնք կատարվել են դիտավորությամբ կամ անզուշույթամբ»²:

Այսպիսով՝ արարքի քրեական հակաիրավականությունը, այսինքն՝ քրեական օրենքով նախատեսված լինելը, այն հստակ չափանիշն է, որով հանցանքը սահմանագատվում է այլ իրավախախտումներից:

Հանցանքի մյուս կարևոր հատկանիշը պատժի սպառնալիքով արգելված լինելն է, որը, ինչպես արդեն նկատեցինք, ամրագրված է ժամանակակից պետությունների քրեական օրենսդրություններում:

Քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում նշվում է, որ հանցանքը պատժի սպառնալիքով արգելված արարքն է: Պատժի սպառնալիքով արգելված լինելու մասին նշումը պատահական չէ: Բանն այն է, որ քրեական օրենսգրքով նախատեսված են արարքներ, որոնք ոչ միայն արգելված չեն, այլև իրավունքի ու բարոյականության կողմից խրախուսվող արարքներ են. անհրաժեշտ պաշտպանություն, հանրորեն վտանգավոր արարք կատարած անձին բռնելիս վնաս պատճառել, հիմնավորված ռիսկ: Կան արարքներ, որոնք այս կամ այն պատճառով (մեղքի բացակայություն, քրեաիրավական իմաստով արարքի բացակայություն և այլն) պարզապես բացառում են անձի քրեական պատասխանատվությունը: Օրինակ՝ ֆիզիկական կամ հոգեկան հարկադրանքը, հրաման կամ կարգադրություն կատարելը և այլն: Ընդ որում, սրանցից որոշները կարող են նաև հակաիրավական գնահատվել: Օրինակ՝ մեր կարծիքով այդպիսին է հրաման կամ կարգադրություն կատարելը, որի պարագայում հրաման կամ կար-

¹ St' u Уголовный кодекс ФРГ. М., 2000:

² St' u Уголовный кодекс Испании. М., 1998:

գաղղություն կատարողը չի ենթարկվում քրեական պատասխանատվության զուտ այն պատճառով, որ չի գիտակցում իր արարքի հակաիրավականությունը, այսինքն՝ բացակայում է մեղքը: Այս արարքները թեև նախատեսված են քրեական օրենսգրքում, սակայն պատժի սպառնալիքով օրենքով արգելված արարքներ չեն և դրանց կատարումը հանցագործություն չէ: Ուստի, հանցանք կարող է համարվել միայն պատժի սպառնալիքով արգելված արարքը:

Քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում, բացի պատժի սպառնալիքով արգելված լինելու մասին հիշատակումից, նշվում է նաև, որ հանցանքը քրեական օրենսգրքով նախատեսված արարքն է: Հարկ է նշել, որ քրեական օրենքով նախատեսված լինելը և պատժի սպառնալիքով արգելված լինելը նույնական հասկացություններ չեն: Պատժի սպառնալիքով արգելված լինելը նշանակում է, որ արարքը հակաիրավական է: Մինչդեռ քրեական օրենքով նախատեսված լինելը նշանակում է, որ արարքը համապատասխանում է որևէ հանցակազմի: Արարքում հանցակազմի հատկանիշների առկայությունը նշանակում է, որ այն քրեական օրենքով նախատեսված արարք է: Կատարված արարքի հատկանիշները պետք է լիովին համապատասխանեն քրեական օրենսգրքով նախատեսված արարքի հատկանիշներին: Կատարված արարքում հանցակազմի որևէ տարրի կամ հատկանիշի բացակայությունը վկայում է այն մասին, որ տվյալ արարքը չի կարող հանցանք համարվել: Ինչպես գիտենք քրեական օրենքն անալոգիայով կիրառելն արգելվում է: ՀՀ վճռաբեկ դատարանը Ե. Մելքոնյանի գործով նախադեպային որոշման մեջ ամրագրել է՝ «... չկա հանցագործություն, չկա պատիժ, եթե արարքն իրավական որոշակիության չափանիշին բավարարող եղանակով նախատեսված չէ գործող օրենքով»:

Քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում «հանցանք» հասկացության մեջ նշվում է նաև հանցագործության սուբյեկտի կողմից կատարված լինելու հանգամանքը: Բանն այն է, որ եթե քրեական օրենսգրքով նախատեսված, պատժի սպառնալիքով արգելված արարքը կատարվում է հանցագործության սուբյեկտ չհամարվող անձի (անմեղսունակի, քրեական պատասխանատվության տարիքի

չհասած անձի) կողմից, ապա հանցանքը բացակայում է: Այդ դեպքում գործ ունենք օբյեկտիվորեն վտանգավոր, բայց ոչ հանցավոր արարքի հետ:

Այսպիսով՝ քրեական նոր օրենսգրքի նախագծում «հանցանք» հասկացությունը էական փոփոխությունների է ենթարկվել. որպես հանցանքի հատկանիշներ են ամրագրվել արարքի հակաիրավականությունը, այսինքն՝ պատժի սպառնալիքով արգելված լինելը, բ) քրեական օրենքով նախատեսված լինելը, այսինքն՝ արարքում հանցակազմի առկայությունը, արարքի համապատասխանությունը որևէ հանցակազմի, գ) մեղավորությամբ կատարված լինելը, դ) հանցագործության սուբյեկտի կողմից կատարված լինելը: Կարծում ենք, որ նախագծով ամրագրված «հանցանք» հասկացությունը վերացնում է գործող օրենսգրքում առկա թերությունները, այլ իրավախախտումներից հանցանքը սահմանազատելու ավելի հստակ չափանիշներ է սահմանում, ինչը կարող է նպաստել իրավակիրառ պրակտիկայի բարելավմանը:

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЯ «ПРЕСТУПЛЕНИЕ»

Արա Գաбузян

*Заведующий кафедрой уголовного права ЕГУ,
доктор юридических наук, профессор*

В статье рассматриваются вопросы законодательного определения понятия «преступление». Анализируя признаки преступления, автор приходит к выводу, что хотя общественная опасность является признаком преступления, однако она не может быть тем четким критерием по которому можно разграничить преступление от других правонарушений. Дело в том, что другие правонарушения также являются общественно опасными, часто разница между признаками преступления и иных правонарушений мизерная, иногда преступление и другие правонарушения меняются местами: деяния, которые ранее рассматривались как административное правонарушения,

предусматриваются в УК, как преступление, и наоборот. Законодатель, на основе своих субъективных представлений, оценивает степень общественной опасности того или иного деяния и предусматривает его в уголовном кодексе в качестве преступления. Иногда такая оценка бывает ошибочной и криминализация деяния не только является социально-необоснованной, но и приводит к вредным последствиям. Поэтому общественная опасность, по мнению автора, оценочная, субъективная категория. Единственным объективным критерием, по которому можно разграничить преступление от иных правонарушений является уголовная противоправность. Поэтому законодательное определение преступления должно включать только такие признаки деяния, по которым можно четко разграничивать преступления от других правонарушений. Такими признаками являются уголовная противоправность, виновность и запрещенность под угрозой наказания.

SOME ISSUES OF LEGISLATIVE DEFINITION OF THE CONCEPT OF CRIME

Ara Gabuzyan

*Head of the YSU Chair of Criminal Law,
Doctor of Legal Sciences, Professor*

The issues of legislative definition of the concept of crime are discussed in the article presented. While analyzing the features of crime, the author concludes that public dangerousness as a feature of crime, can't act as a clear criteria for the differentiation of crime from other offences. Both crimes and other offences are dangerous for the public and very often there is a miserable difference between them, and even sometimes actions which were foreseen previously as administrative violations find place in the criminal code and vice versa. The legislator, based on personal perceptions, measures the public dangerousness of the actions and foresees them as a crime in the criminal code. Sometimes such an evaluation is wrong and the criminalization of an act is socially not

reasoned and brings to negative consequences. This, the authors states that public dangerousness is a subjective category. Criminal wrongfulness is the only objective criteria which allow distinguishing crime from other offences. The legislative definition of a crime must contain only such features of an act which will make it possible to differentiate crime from other offences. Such features include criminal wrongfulness, culpability and prohibition of an action under the threat of punishment.

Բանալի բառեր՝ հանցանք, հակաիրավականություն, հանրային վտանգավորություն, մեղավորություն, այլ իրավահաստոււմ, նվազ կարևորություն, պատժի սպանալիքով արգելված արարք:

Ключевые слова: *претупление, противоправность, общественная опасность, виновность, иное правонарушение, малозначительность, деяние, запрещенное под угрозой наказания*

Keywords: *crime, wrongfulness, public dangerousness, culpability, other offence, insignificance, action prohibited under the threat of punishment.*